

Bedekking in beeld

Keuze voor type boxbedekking blijkt voor veehouders vooral kwestie van gevoel

Grotere koppels koeien blijven steeds vaker het jaar rond op stal. Comfort en hygiëne in de ligbox worden daardoor belangrijker. Ook werkgemak speelt een belangrijke rol. Bovendien stijgen de prijzen voor zaagsel. Alternatieve boxbedekkingen zijn hierdoor het overwegen waard. Vier veehouders vertellen over de voor hen ideale ligboxbedekking: zand, matrassen, waterbed en diepstrooisel.

Jan de Jong: 'Voor ligcomfort is er niets beter dan zand'

Twee jaar geleden was koecomfort de rode draad tijdens de nieuwbouw van een ligboxenstal bij de broers Jan, Jauke en Klaas de Jong in Doezum. Ook qua ligcomfort gingen de broers voor het maximale. 'We vroegen de voorlichter wat we het beste als boxbedekking konden kiezen. Die antwoordde meteen: "zand". Dan willen we dat hebben', vertelt Jan de Jong. Inmiddels zijn de veehouders vol lof over het systeem waarin de 240 melk- en kalfkoeien prima gedijen. 'De koeien hebben geen dikke hakken meer, ze liggen zeer comfortabel en ook mortellaro komt bijna niet meer voor. Ook is zand in de zomer heerlijk koel.' Het bijvullen van de boxen doen de broers

eens in de drie weken tijdens het melken. 'Daar is één persoon dan twee uur mee bezig. In totaal brengen wij met een shovel ongeveer 35 m³ zand per maand in de boxen', rekent Jan de Jong. De broers hebben sinds een week ook ervaring met het zand uit de kelder verwijderen. 'Wij hebben een dichte vloer en werken met een mestsilo. Via het zogenaamde overloopstelsel met verschillende kelders worden mest en zand gescheiden. Vorige week hebben we voor het eerst in twee jaar het zand uit de kelder geschept en over het maisland gereden', vertelt Jan de Jong. 'Dat viel uiteindelijk best mee. De 150 m³ mest met zand hadden we met behulp van een kraan en een dichte meststrooier binnen een dag weg.'

Klaas Gorte: 'Matrassen zijn een schoon systeem'

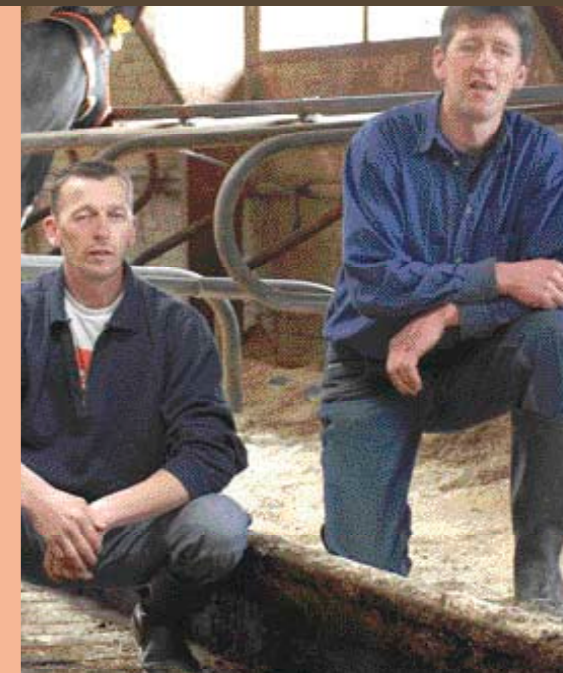
Ruim vijf jaar ligt bij Klaas Gorte uit Giethoorn het Meadow-matras in het nieuwe gedeelte van de ligboxenstal. 'En er is nog geen spoor van slijtage te zien', vertelt Gorte enthousiast. 'Matrassen zijn een schoon systeem. Diepstrooisel kan best goed bevallen, maar ik voel me niet fijn bij de mogelijkheid van bacteriegroei in het zaagselbed.' Klaas Gorte heeft zijn 95 melkkoeien het jaar rond binnen. 'Het comfort moet daarom goed zijn. Bij dit matras is dat met een schuimrubberen laag van bijna vier centimeter prima verzorgd. Maar het belangrijkste vind ik dat een koe niet kan uitglijden bij het opstaan. Bij deze mat hebben we daar geen last van. De toplaag is ruw.'

In de boxen strooit Gorte eenmaal daags een emmer kalk en tweemaal daags in totaal ongeveer veertig liter zaagsel. 'Dit om de matrassen droog te houden en uitglijden te voorkomen. Op dit moment zijn we blij met het systeem vanwege de hoge zaagselprijzen, maar dat wisten we bij de aanschaf nog niet.' Over de hygiëne op het matras is Gorte erg tevreden. 'Natuurlijk ligt er wel eens een koe melk uit, maar ons celgetal zit altijd rond de 150. Bovendien kan ik die melk direct verwijderen en de box weer droog maken. Bij nieuwbouw kies ik zeker weer voor dit matras. Het bevat me honderd procent, waarom zou ik naar alternatieven kijken?'

Klaas Stoker: 'Diepstrooisel gedisciplineerd bijhouden'

De broers Klaas (rechts op de foto) en Albert Stoker in Nij Beets hebben hun stal ruim een jaar geleden voorzien van de ligbedcomfortrand van Oreel. 'Jarenlang hebben wij rubbermatten gehad. Dat ging gepaard met dikke hakken en veel melk uitliggen. Doordat het rubber nat werd en doordat de koeien zich niet konden afzetten, gleden ze regelmatig uit. Dit kost je een keer een koe', vertelt Klaas Stoker, die samen met zijn broer 170 koeien melkt. 'De comfortrand verlengt de box, zodat de koeien meer ruimte hebben. Ook hebben de koeien steun bij het opstaan en kunnen we meer zaagsel in de boxen houden.' De broers zorgen ervoor dat er altijd minimaal vijf centimeter zaagsel in de boxen ligt. 'Hierdoor hebben we nu

vrijwel geen last meer van dikke hakken.' 'Het is wel belangrijk om de boxen goed en gedisciplineerd bij te houden', vertelt Klaas Stoker. 'Wanneer je dat niet op kunt brengen, moet je niet voor diepstrooisel kiezen. Wij lopen twee keer per dag alle boxen langs en scheppen consequent alle natte zaagsel eruit. Ook schuiven we de roosters schoon en vullen we het ligbed aan met één zak zaagsel per twintig boxen.' In de winterperiode gebruikt Stoker los gestort zaagsel. 'Dat is nu niet meer te krijgen. De beschikbaarheid van zaagsel kan een probleem worden. Misschien moeten we in de toekomst eens koolzaadstro proberen. Maar diepstrooisel blijft, want dat bevalt prima.'

Marcel te Poele: 'Waterbed bespaart twee containers zaagsel'

Het is nog een vrij onbekend fenomeen, maar Marcel te Poele uit Lichtenvoorde is met de waterbedden al uiterst vertrouwd. 'Eerst hadden we rubbermatten. Dat leverde veel kale en dikke hakken op. Met de komst van de waterbedden waren we in drie maanden van de dikke hakken af.' Te Poele koos bijna twee jaar geleden voor het systeem en plaatste in een deel van de stal 41 waterbedden. 'Ik ben bij een veehouder wezen kijken die het al acht jaar had en het zag er nog perfect uit. Bovendien gaf de leverancier vijftien jaar garantie.' Te Poele wilde voor zijn zeventig melkkoeien veel comfort in de ligbox en heeft daarom ook diepstrooisel overwogen. 'Ik was bang voor bacteriegroei in het zaagselbed. Bovendien bespaar ik nu twee containers zaagsel per jaar en veel werk.' Te Poele gebruikt nu slechts

een handje zaagsel om de boxen droog te houden. De waterbedden kostten hem in aanschaf 120 euro per ligplaats. Volgens Marcel te Poele wijzen veel mensen het waterbed af zonder dat ze er ervaring mee hebben. 'Er doen veel indianenverhalen de ronde. Ik heb hier veehouders gehad die alleen kwamen kijken om bevestiging te krijgen van hun vermoeden dat het niet zou bevallen. Maar ik zou niet anders meer willen. Koeien zouden meer melk uitliggen bij waterbedden. In onze stal is dat best niet meer dan in de boxen waar de koeien op een gewone mat met zaagsel liggen.' Een moeizame gewenning van de koeien aan de watervulling wordt wel eens als het probleem van de waterbedden gezien. Te Poele heeft deze ervaring niet. 'In een rij van 24 boxen lagen na acht dagen al 21 koeien.'

